

Лоза Наталя Адольфівна,

Заслужений художник України, старший викладач кафедри образотворчого мистецтва Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», член Національної спілки художників України, м. Одеса, Україна

Особливості пленеру в умовах міста

Ключові слова: пленер, місто, міський пейзаж, композиція, перспектива, освітлення, спілкування.

Для художників, які обирають пленер своїм основним полем діяльності, не є таємницею специфічні труднощі, пов'язані з цим методом роботи. Вони обумовлені, частіше за усе, мінливими погодними умовами та дуже активним, порівняно з приміщенням, по різному забарвленим світлом. Пленер в умовах міста, окрім цього, ставить перед митцем, зокрема студентом, низку особливих завдань.

Перш за усе, це особливо вибагливе ставлення до побудови малюнку. Адже необхідно створити переконливу перспективну побудову вулиць, будинків, деталей архітектури: вікон, дахів, сходів, карнизів – тобто усього того, що створює міське середовище. Без цього міський пейзаж виглядатиме пласким, умовним, недосконалим. Зазначимо, що на відміну від сільського ландшафту, який потребує застосування, частіше за усе, лише повітряної і кольорової перспективи, умови міста вимагають від художника впевненого володіння лінійною перспективою.

Крім того, місто пропонує розмаїття можливостей щодо композиції та простору. Від широкої панорами великих майданів, до камерних міських двориків. Від глибокого простору у перспективах вулиць, до практично пласких зображень фрагментів архітектури. Місто дає можливість зобразити мотиви з різних точок зору: з низької – стоячи на рівні мостової, або з високої – з дахів, балконів, мостів тощо. Потрібно зважати на умови освітлення одного й того ж мотиву у різний час: світло і тінь можуть як

виграшно підкреслити особливості мотиву, так і нівелювати його привабливість. Тож, молодий художник повинен володіти навичками відокремлювати головне та обрати зі свого арсеналу ті засоби, які потребує кожен окремий випадок, ту композиційну схему, яка відповідає особливостям кожного конкретного мотиву. Бажано перед роботою на пленері, спостерігати пейзажні мотиви і зазначати час дня, у який вони мають найбільшу виразність.

Окрім професійного, дуже важливим є соціально-психологічний аспект. Художник, який працює у місті, знаходиться серед великої кількості людей. Спираючись на власний досвід, зазвичай ставлення до художника з етюдником досить доброзичливе. Але, постійне перебування у центрі уваги може бути дуже стомлюючим, відволікати від роботи. Але митець повинен пам'ятати, що його манера поведінки та спілкування для оточуючих є зразком, згідно якому вони будуть сприймати «художника» взагалі. Це накладає особливу відповідальність. Ми повинні бути стриманими, доброзичливими та відкритими. Не відмовляйтесь розмовляти, давати пояснення, навіть коли це набридло чи заважає. Бо ж, для багатьох пересічних людей зіткнення з проявом творчості може бути єдиним у житті. Тож, художник, який вийшов на пленер у простір міста, як актор, що виходить на сцену, повинен бути готовим у кожному мить відповісти на виклики, що їх ставить життя.